

Socialpedagog utbildningsplan – korta versionen: utbildningsområden – ämnen - moment

Nedan presenteras (en förkortad version av) utbildningsplanen för socialpedagogutbildningen vid Göteborgs folkhögskola. Planen utgår ifrån rekommendationerna från de socialpedagogiska utbildningsaktörernas branschorganisation, BALSAM. Utbildningen till socialpedagog omfattar totalt 80 veckor fördelat på två år. Varje skola får skapa en egen profil och särprägel, och Göteborgs folkhögskolas profil är *socialpedagogiskt arbete i storstad*. Detta innebär att många delar av utbildningen så som t ex projekt och det arbetsplatsförlagda lärandet (APL)¹ inriktas på verksamheter och målgrupper i den stora staden.

Nedan följer upplägg för Göteborgs folkhögskolas socialpedagogutbildning. Vi presenterar här de större utbildningsområden, vilka vi sedan bryter ner i kursämnena och delmoment. Kursämnena nedan bildar tillsammans en helhet. Många teman återkommer i andra ämnen och moment, såväl teoretiska som praktiska, genom hela utbildningen.

Utbildningsområde: Socialpedagogiskt arbete i teori och praktik

Utbildningsområdet handlar om verksamhetsområdet socialt välfärdsarbete, de olika målgrupperna inom området, samt yrkesrollen som socialpedagog med fokus på etiskt och empatiskt förhållningsätt. Vi diskuterar vad det innebär att arbeta med människor i utsatthet och reflekterar över begrepp som etik, värderingar, värdegrund och attityd; villkoren för att arbeta inom ett tydligt lagstiftningsområde; samt att arbeta evidensbaserat med dokumentation och kvalitetssäkring

Introduktion: Socialt välfärdsarbete – verksamhetsområdet och yrkesrollen

- Introduktion av verksamhetsområdet socialt välfärdsarbete
- De olika målgrupperna inom området
- Yrkesrollen som socialpedagog.
  - Kompetens
  - Förhållningssätt
  - Etik och värdegrund

Ämne: Välfärdsarbetets historia och organisation

- Den historiska utvecklingen av socialt omsorgsarbete – dåtid till nutid
- Det sociala arbetets organisation på samhällsnivå
- Lagstiftning som styr området
- Socialpedagogens roll och verksamhetsområde

---

¹ Vissa utbildningsaktörer kallar praktiken för LiA, *Lärande i arbetslivet*. Vi har dock valt att använda termen APL, *Arbetsplatsförlagt lärande*. I praktiken står LiA och APL för samma sak.

Ämne: Socialpedagogik

- Yrkesrollen som socialpedagog
  - Kompetens
  - Förhållningssätt
  - Etik och värdegrund
- Socialpedagogens arbetssätt:
  - Att arbeta pedagogiskt och salutogent
  - KASAM
- Målgrupperna inom verksamhetsområdet
- Risk- och skyddsfaktorer (fattigdom, missbruk, våld, segregation mm)
- Lagstiftning inom området
- Dokumentation

Ämne: Pedagogik

- Klassiska och samtida pedagogiska teorier
- Didaktik och praktisk metodologi
- Socialpedagogens pedagogiska arbete

Ämne: Kommunikation

- Kommunikation
- Samtalsmetodik
- Konflikthantering
- Tecken som stöd

Utbildningsområde: Samhälle

*I utbildningsområdet lyfts blicken till det större omgivande samhället. Detta görs genom ämnen som **samhällskunskap** – hur samhället är organiserat politiskt och administrativt; Politiska ideologier och synen på **välfärdsstat och socialpolitik**; samt **sociologi** – teorier för att förstå det sociala samspelet mellan människor. Begrepp och företeelser som bl a klass, makt, genus och kriminalitet diskuteras.*

Ämne: Samhällskunskap

- Samhällets organisation
- Politiska ideologier
- Välfärdsstat och socialpolitik

Ämne: Sociologi

- Klassiska teorier samhället och individen
- Företeelser som klass, makt, kriminalitet

Ämne: Genus

- Genus
- Hbtqi
- Jämställdhet och jämlikhet

Utbildningsområde: Individ och grupp

*I utbildningsområdet behandlas ämnet **psykologi** med fokus på individens utveckling och livsvärld (såsom känslor, tankar, beteende), samt samspelet mellan individer. Detta görs genom de klassiska psykologiska perspektiven och utvecklingspsykologi. Teorier om individen i gruppen, samspelet mellan individer samt gruppens process tas upp i ämnet **gruppsykologi**. I utbildningsområdet under ämnet **kulturmöten** behandlas också kulturbegreppet, olika kulturyttringar samt vad som sker i mötet mellan individer med bakgrund i olika kulturer, religioner och **livsåskådningar**.*

Ämne: Psykologi

- De klassiska psykologiska perspektiven
- Utvecklingspsykologi
- Psykologiska behandlingsmetoder
- Socialpsykologi, individen i gruppen, samspelet individer emellan

Ämne: Gruppsykologi

- Roller i gruppen
- Gruppens process

Ämne: Kulturmöten

- Kulturbegreppet – olika slags betydelser
- Kulturella uttryck i samhället
- Subgrupper
- Etnicitet
- Normer, fördomar och rasism
- Livsåskådning och religion

Utbildningsområde: Hälsa och ohälsa

Under utbildningsområdet i ämnet **psykiatri** behandlas begreppen hälsa och ohälsa, psykiatriska diagnoser och psykiska sjukdomstillstånd; vidare diskuteras i ämnet **funktionsnedsättning** vad det kan innebära samt vilken hjälp som kan fås. Ett stort block handlar om droger och **beroendeproblematik** samt vilken behandling och hjälp som kan ges.

Ämne: Hälsa

- Hälsa och ohälsa – definitioner, demografi och statistik
- Basala behov för en god hälsa i teori och praktik

Ämne: Psykiatri

- Psykiatriska diagnoser och psykisk sjukdom
- Samhällets hjälpapparat
- Behandlingsmetoder

Ämne: Funktionsnedsättning

- Fysiska funktionsnedsättningar
- Psykosociala funktionsnedsättningar
- Att leva med funktionsnedsättning
- Samhällets hjälpapparat

Ämne: Droger och beroendeproblematik

- Lagliga och olagliga droger samt läkemedel
- Missbruk och substansberoende
- Samsjuklighet
- Behandlingsarbete
- Stöd och hjälpinsatser

Utbildningsområde: Socialpedagogiskt arbete i praktiken – metoder i socialt förändringsarbete

Deltagaren får träna på olika metoder baserade på psykologiska perspektiv, kommunikationsmodeller och metoder i ledarskap. Övningar görs i bl a praktiskt **ledarskap, samtalsmetodik, konflikthantering, lågaffektivt bemötande** samt olika metoder för att främja individers livssituation. I utbildningsområdet finns **utomhuspedagogik** med friluftsliv; **estetisk kommunikation** som metod; samt ett större **projektarbete** med fokus på målgruppen för socialpedagogen.

Ämne: Ledarskap

- Ledarskapsteorier
- Praktiskt ledarskap
- Konflikthantering
- Samtalsmetodik

Ämne: Projekt

- Projektteori
- I grupp planera, genomföra och utvärdera ett större arrangemang med fokus på målgruppen

Ämne: Utomhuspedagogik

- Att använda utemiljö och naturen i arbetet
- Naturen som metod för förändringsarbete
- Friluftsliv
- 1-2 hajker

Ämne: Estetisk kommunikation

- Att kommunicera genom estetiska praktiker i arbetet med människor
- Deltagarna får testa och utforska praktiker som:
  - Bild & form
  - Drama/teater
  - Musik
  - Foto & film
- Utforska kulturutbudet i staden
- Skapande som metod i förändringsarbete

Utbildningsområde: Kunskapsteori och vetenskaplig metod

*Genomgång av grundläggande **kunskaps- och vetenskapsteori** och **vetenskaplig metod** samt vad **evidensbaserat arbete** innebär. Ämnet ger den studerande nödvändig kunskap för att förstå och arbeta med **dokumentation**, för att läsa och skriva rapporter, samt en förberedelse för utbildningens fördjupningsarbete.*

- Kunskaps- och vetenskapsteori
- Vetenskaplig metod och evidens
- Dokumentation och rapportskrivning
- Inför uppsats
- PPU personlig professionell utveckling (studieteknik mm)

Utbildningsområde: Specialisering/Fördjupning

Fördjupningsarbete i form av projekt och en uppsats enligt vetenskaplig modell. Därtill kommer en studieresa till en annan större stad i Norden för att studera relevanta verksamheter inom yrkesområdet.

- Uppsats
- Studieresa

Utbildningsområde: Arbetsplatsförlagt lärande – APL² (minst 14 v)

*Under utbildningen ska den studerande göra **studiebesök samt praktik** (under längre perioder) i verksamheter som är relevanta för yrkesområdet. Syftet är att få en inblick i hur socialpedagogiskt arbete fungerar i praktiken samt att få möjlighet omsätta de teoretiska kunskaperna i praktisk handling.*

- Praktik (minst 12 v)
- Studiebesök

Övrigt

Skolgemensamma aktiviteter som temadagar, specialveckor, friluftsdagar mm

---

² Se fotnot ovan.